

LJUBLJANSKI ČASNIK.

St. 40.

Vtorik 20. Velkiga travna

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer vtorik in petik. Predplačuje se za celo leto pri založniku *Josefu Blašniku* 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajta še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znese 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četert leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, kateri more po novi postavi frankiran biti.

Vradni del.

Minister bogočastja in uka je na mesto za oddelknege svetovavca v ministerstvu uka in bogačastja zvoljenega dr. Ivana Kleemannna začasnega vodja Mariborškiga gimnazija, Miroslava Rigler-a za uda začasnega deželnege šolskega vrada in za začasnega gimnazijalnega ogleda za Štajarsko, Krajsko in Koroško izvolil.

15. maja 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju XXXIV. del občnega državnega zakonika in vladnega lista, in sicer za zdaj v edino-nemškem izdanju izdan in razposlan.

Zapopade pod

št. 116. Ukaz ministra pravosodja od 12. maja 1851 po najvišjem sklepu od 12. maja 1851 z občnimi, in posebnimi odločbami o sodniški razdelitvi na Sedmograškem.

S tem delom vred se bo tudi enajsti dokladni del od leta 1851 z dotičnim najpnižišim prednašanjem izdal in razposlal.

Poslednjič je bil 14. maja 1851 CVII. del občnega državnega zakonika in vladnega lista od leta 1850 v slovensko-nemškem in horvaško-nemškem dvojnem izdanju izdan in razposlan.

Zapopadek tega dela je bil že pri naznanenju edino-nemškega izdanja razglašen.

Dunaj 14. maja 1851.

Od c. k. vredništva občnega državnega zakonika in vladnega lista.

16. maja 1851 bo v c. k. dvorni in državni tiskarnici na Dunaju XXXV. del občnega državnega zakonika in vladnega lista in sicer za zdaj v edino-nemškem izdanju izdan in razposlan.

Zapopade pod

št. 117. Ukaz ministerstvo notrajnih oprav od 12. maja 1851, s katerim se po najvišjem sklepu od 12. maja 1851 vravnava političkih oblastnij na Sedmograškem naznani.

Dunaj 15. maja 1851.

Od c. k. vredništva občnega državnega zakonika in vladnega lista.

Nevradni del.

Nezedinjeni Greki.

Kakor se sedanje čase na Angleško gibanje ves svet ozira, tako bo čas peršel, in nekteri sodijo, de ni več ravno deleč, ko se bo ravno tako godila z nezedinjenimi Greki ali tako imenovanimi Staroverci. Ker nezgodda teh naših od sv. Cerkve ločenih bratov sočutje in pazljivost ne le Slovenov, ampak sploh Evropejcov in zlasti katoličanov zasluži, torej bi utegnilo bravcam biti vstreženo, ako jim kratek obraz iz zgodbe imenovanih naših rodni bratov predočitimo. Ozir mislimo zlasti imeti na njih ločenje od stebra resnice in edinosti.

Ločenje jutrodeželske cerkve od večerne

ali latinske Cerkve se je začelo že nekeje časa po Konstantinu velkim perpravljati, in je v 11. stoletju pod patrijarham Mihelam Cerularjem popolnoma dozorelo. Pervi vzrok ločenja je bil, de je bila Carjigraska cerkev sčasama bolj in bolj pod deželno oblast vsužujena, ktera je notri v cerkveno mezgo segala, ter se mešala v njene notranje zadeve in jih po svoji volji in lastnim pridu vravnala. Tako je cerkev zmiram bolj slabela, in se je mogla vsaki svojevolsnosti posvetnih mogočnikov tudi v svojih bistnih znotranjih zadevah kakor nečastna sužkinja podvreči, in ako je njenim gospodovavcam dopadlo, se tudi od sredine edinosti ločiti.

K temu se je pridružila častiteljnost mnogih patrijarhov, kateri so se cesarskimu dvoru s ponižnim prilizovanjem perkupovali, poglavarju svete cerkve pa z napuham vključevali. S tem se je dolžna pokoršina do Rima zmiram bolj omajevala, in le kodar je kak v resnici velik in sveti moš patrijarhalski stol zasedel, kakor sv. Janes Zlatoust, Flavijan, idr., se je zveza s papežem zopet uterdila, in cerkev je svojo častitljivost in svobodo vnovič vzivala. Tako se je majalo do patrijarha Focija, pod katerim se je ločenje očitno začelo.

Foci je bil moš silnih dušnih darov in obširne učenosti; njemu po spričevanji učenih ni nič družiga manjkalo, kakor čistiga kershanstva, resnične bogoljubnosti in ravniga serca. Ta častilačni človek je častitljiviga patrijarha Ignacija s potuhnjeno krivico s sedeža spodrinil in samiga sebe nanj posadil. Cesar Mihael III. je Ignacija ukazal na otok Terebint po taci hudo voljni naklepih pregnati, in Foci, ki je tačas še svetnjak bil, je bil zoper vse cerkvene postave v šestih dneh že patrijarh. Pervi dan je bil mnih, drugi dan lektor, tretji dan subdiakon, četerti dan diakon, peti dan mašnik, šesti dan patrijarh (v letu 858). Ker je bila pa ta volitev zoper cerkvene zakonila, niso mogli od konca nobeniga škofa pregovoriti, de bi bil izvoljeniga posvetil. Foci si je vse prizadel, de bi bil dobil privoljenje od papeža Nikolaja. Ker je pa papež po svoji dolžnosti vsiljencu potenje odrekel, in se za nedolžno preganjaniga Ignacija pognal, je sklenil Foci se zmaševati. S svojo prebrisanostjo je tudi cesarja na svojo stran dobil. Prederznil se je, latinsko cerkev zmot obdolžiti, je v Carigradu zbor sklical (688) in je papeža Nikolaja I. obsodil, ter nad njim odstavljenje in izobčenje zrekel. Ena stran gerskih škofov je sicer iz zavidnosti proti Rimu s Focjem potegnila, vendar je bila med kersanskim jutrodeželskim občinstvam zavoljo tega velika nejevolja, in patrijarhi Aleksandrijski, Antiohijski in Jeruzalemski so Focija iz družbe vernih izklenili. Foci je kmalo zgubil svojiga varha in svojo čast. Cesar Mihael je bil v kimovcu 867 od Bazilija umorjen, Foci potem pregnan, in sv. Ignaci je vnovič peršel na svoj sedež. Na 8. vesoljnem zboru, 4. v Carigradu (869) je bila zopet zaveza in edinst z latinsko cerkevjo ponovljena. Ali seme razdertja je začelo v krat-

kim zopet poganjati. Že nekoliko poprej začeti prepir zavoljo duhovne pravice (jurisdiction) čez Bolgarijo se je zdaj vnovič vnel. Bolgari so oznanovavcov (misionarjev) in škofov iz Rima prosili, ter so želeli k rimski patrijarhii biti šteti. Carjigradski patrijarhi so pa terdili, de bolgarska okrajna zavoljo svoje lege gre pod njih oblast. Nato so carjigradski patrijarhi tolikanj hujši tšali, ker je tudi cesarski dvor iz deržavniških razlogov na njih strani bil. Tako razpertje med carjigradskim dvorom in Rimom je Fociju perložnost dalo, se po Ignacjevi smerti vnovič za patrijarški sedež pognati. To se mu je toliko ložež vsrečilo, ker je papež Janez VIII. zavoljo težavnih in zamotenih okoljšin tistiga časa prepravljen bil, Focija pod nekimi pogodbami izobčenja rešiti, in ga patrijarha poterditi.

V ta namen je bil kardinal Peter v Carjigradu poslan, kateri je pa svojo naloga slabo opravil, ker je Focija za patrijarha poterdil, za spoljenje od papeža danih pogojev se pa ni pognal. Foci je papeževe pisma popačil in v svoj namen pre naredil, je take pred številnim v Carjigradu sklicanim cerkvenim zbiraljšem bral, si po tem takim s papeževim imenam v celi jutrovi deželi veljavo goljufno pridobil, ktero je bil namenil v podkopanje časti in spoštovanja apostolskiga stola sv. Petra obračati. Še le potlej, ko se je bil razkolnik (ločnik od sv. Cerkve) s prekanjeno hlimbo uterdil, je bilo čez-nj izobčenje od papeža vnovič izrečeno. Cesar Leon je bil Focija v Armenijo pregnal, kjer je l. 891 umerl. Patrijarh Štefan, cesarjev brat, je edinst z Rimom obnovil, ktera je potlej okoli 150 let terpela. Tode korenina razdvojestva ni bila udušena, in Focjev duh u greški cerkvi ni nikolj več poginil. Častilakomno poskušanje zoper Rim, napuh in neka zavidnost zoper večerno Cerkev se je zmiram bolj razodevalo. Kolikor bolj se je pa zveza s stolom sv. Petra razvezovala, loliko očitniši se je vidila, de Gospodov blagoslov popuša jutrodeželsko cerkev, deržavo in njene podložnike. Mohamedanizem (turska moč in vera) je od bizantinskiga cesarstva zaporedama narlepši obkrajne in dežele tergal, ter cesarski tron zmiram bolj spodkopaval. Vsa deržava se je začela v svojim drobu razpahovati; razpori, punti, trinoštvo je začelo divjati; vse časti in službe so se za denar prodajale; spačenost in nesramnost do gnjusobe je okužila cesarski dvor, ljudstvo, duhovstvo nižji in vikši. Ni čuda! ker sv. Duh je le Cerkvi do konca sveta obljubljen, kateri so bili pa oni pokorsino odpovedali. Ne de bi se bili zopet Rimu, sredini edinosti, približali, in se h kersanskimu življenju z obnavljenjem duha povernili, je bila še le zaveza s stolom sv. Petra v enajstim stoletju popolnoma raztergana. Človek, ki je nesrečno ločenje od Rima popolnoma uterdil, je carjigradski patrijarh Miha Cerulari, kakor je bilo že rečeno. Ta moš je težko vidil, de je greško ljudstvo še vedno hrepenelo, se z namestnikam sv. Petra zediniti in se mu podvreči; torej se je po novih po-

moških ogledoval, kako bi latinsko cerkev Grekam popolnoma perstudil, in v njih sereh tako sovraštvo vnel, de bi več ne hrepneli po edinosti z Rimom. Začel je tedaj svoje ljudstvo zoper večerne kristjane kakor zoper krivoverce dražiti. Greško ljudstvo je bilo v nevednosti še globoko zatopljeno, in ni več vedilo razločiti, kaj je v veri bistno, kaj ne-bistno? kaj se šteje k vernim resnicam, kaj k cerkvenim šegam, ktere zamorejo brez verne škode razločne biti, (kar ljudstvo tudi še nekaj podučeno težko razloči.) Lahko je bilo tedaj Miha Cerularju, se malih, nebistnih razločkov v cerkvenih šegah poslužiti, kakoršni so vselej bili in bodo, ter s tem latinsko cerkev po krivično krivoverstva obdolžiti. Te obdolženja so pa tako malovredne, de vsak tudi nar bolj priprosti iz njih samih lahko razvidi, česa je Miha Cerulari iskal.

Ob času namreč, ko je papež Leon IX., od Normanov vjet, v Beneventu živel, je Miha Cerulari Transkimu škofu v Apulijo list posljal, v katerim je večerne kristjane v več rečeh krivoverstva obdolžil. V tem pisanji zapopadeni in pozneje bolj razjasnjeni razločki se v naslednje razidejo: „de se latinski kristjanje v saboto postijo; de post per krajšujejo; de o postih aleluja ne pojo; de imajo per sv. maši opresni kruh; de per pustijo kri in zadržano vživati; de si z britvo brado brijejo; de celo mnih svinjsko meso jedo; de nikakor ne perpuste duhovnam zakona, de k molitvi vere besede perstavljajo in več taciga.

Cesar Konstantin Monomah se je per vsm tem bal očitniga razkolništva in je rimske poslance v Carjigradu s častjo sprejel. Kardinal Humbert, nadškof Peter Amolfijski, kancler Friderik lotarinski vojvoda, so se podali v cerkev sv. Zofije ter nad Mihom Cerularjem očitno izobčenje razglasili (1054). Miha Cerulari, od cesarja Izaka Komnena pregnan, je v pregnanstvu umerl; tode zveza z Rimom je bila in je ostala stergana. Drakonovi zobje jeze, grozovitniga sovraštva in zaničevanja, ktere so začetniki razkolništva med ljudstvo zoper latinske kristjane sejali, so bili tako globoko zasajeni, de je bilo vsako prizadevanje sperjazovanja in sprave od tistihmal zastonj. Kolikor večji je bila spačenost in nevednost ljudstva, toliko bolj je sovraštvo zoper stol sv. Petra roge kazalo. Sleherniga zaslepljeniga rogovilarja je ljudstvo rajši poslalo, kakor previdne in učene može, nektere boljše cesarje in razsvitljene škofe, ki so jutrodeželce z latinci vnovič zedinili se večkrat poganjali. Sirske obkrajne, že zdavnaj od Mohamedancov pogoltnjene, so se razkolništva manj naravnost vdeležile, in so ob križanskih vojskah, ki so skorej po začetim razkolništvu zahrumele, za dle časa z materjo Cerkevjo zopet v edinost stopile. Ako bi bili Greki s katoličani v edinosti, ko so se le-ti junaško zoper mohamedanstvo vzdignili, svesto bi bila tačas mogočnost polomesca mogla merkniti in se potopiti. Tode nesvestoba Grekov je perpomogla več kot turško orožje, de so se mnogotere naj silniši prizadevanja navdihnjeniga kersanstva brez vspeha razkadile.

Boljšiga vspeha je bilo od vesoljniga cerkveniga zbiraljša v Lijonu l. 1274 pričakovati, v katerim so se nar učenejši Greki prizadevali greško cerkev vnovič z latinsko skleniti; tode razdraženje in fanatizem greškiga ljudstva je tudi to novo poskušnjo razderl, ktera je s smertjo cesarja Mihela Paleologa 1284 popolnoma poginila.

Tako se je tedaj bizantinsko cesarstvo, v oserčju omagano, v kersanskim duhu in življenju zamorjeno, hitro svojimu razpadu bližalo. Šiba božja je tukaj očitna. Turki so si podvergli zaporedama celo Azijo, in potem čez Bospor v Evropo prestopili. Zdaj je Gre-

kam do živiga šlo; naj blagosereniši in naj umniši možje so še enkrat poskusili, se Materi Cerkvi v naročje vreči, ter iz edinosti ž njo si novih moči nabirati. V Ferrari in Florencii so bili l. 1438 in 39 zastran zedinjenja obeh cerkev zbori in pogovori in pismo vernitve Grekov v naročje matere Cerkve je bilo 6. m. serpana l. 1439 podpisano. Veselje se ne da popisati, s katerim je sv. Oče Evgeni V. kersanskim narodom to srečno dogodbo naznanil. „Razveselite se nebesa — tako on piše — in raduj se o zemlja! poderta je stena, ktera je izhodno cerkev od zahodne ločila. Zedinil je Kristus obe z nar močnejši vezjo ljubezni in mira. Po dolgim žalostnim zlegu mnogoletniga ločenja se zopet vsm sveti jasna svitloba zaželjene edinosti. Veseli naj se Cerkev, naša mati, zavoljo zedinjenja svojih dozdej razpornih sinov; ona, ki je nekdej ob času ločenja grenke solze prelivala, naj se zdaj zahvaljuje Bogu v brezmerim veselji.“ Iz taciga govorjenje se prava Mati razodeva ktera noče, de bi bili njeni ljubi otroci ločeni in sperti. Po tolikim trudu in veseli zmagovini zedinjenja, se je pa vender v kratkim po tem velik del Grekov v razkolništvo povernil, in šiba božja je njegovim nezvestobi precej za petami peršla, ker v letu 1453 je padel Carjigrad Turkam v rop, in zala prezala cerkev sv. Zofije se je v turki metčit (mošejo) sprevergla. (Realencycl. für das kath. Deutschland.)

Tako so grešili greški očetje, in zdaj morajo njih otroci od roda do roda s kervavimi solzami njih zadolženja spirati. Zjokati se je, ko človek bere silno terpljenje, trinoštvo, posilstvo in nečloveštvo, s katerim so ubogi kristjani, med njimi množina Grekov, pod Turkam stiskani, tlačeni in zaterani! Ko bi bile vse solze skupej, kar so jih ti ubogi ljudje prelili, odkar so, svojo staro Mater zapustivši, turškemu samosilstvu zavdani, obljubim, de bi vso njih zemljo v globoko morje spremenile. V jugoslovanskih listih se od časa do časa dopisi iz unih krajev bero, kteri z globoko otožnimi besedami popisujejo morje britkost, v kterih je nesrečno ljudstvo potopljeno; v boreči obupnosti roke sem čez meje v obraženi svet stegujejo, in na pomoč kličejo *), de bi se moglo tudi kamnitno serce omečiti.

Kako de je ne najdejo? — Peršel bo čas, de se bodo skesani v naročje svoje Matere vrnili — zgubljeni greški sini: tedaj se jih bo tudi njih Oče usmilil, jih iz sužnosti rešil ter sprejel za svoje sine, perstan na roko jim bo dal, v nar lepši obleko jih oblekel; tada bo imela vesele gostje mati katolska Cerkev — in velik praznik slovanska narodovnost.

Šuntarji in puntarji.

Nobena reč na deželi toliko grenkosti, nazadovoljnosti in ujedanja ne dela, kakor hudovoljni šuntarji, kterih je sem ter tje še dosti. Taki malopridneži so večji del tako imenovani kmečki modrijani ali bi rekli modrijači. Kadar modrijači „nimorum gentium“ za kaciga modrijača „majorum gentium“ zvedo, kteri zna dobro ropotati, morebiti kako čerko zapisati, in kako besedo *tajc pohrusten*, hodijo od mnogih strani ga za svet prašat. In taki potepini potlej nemir in nezadovoljnost med ljudstvo sejejo. Od eniga taciga se na Notranjskim pripoveduje, da je v Dolu, kteri, kakor pravijo, je že trikrat bil na Dunaji zavoljo odkupila gosposkinih davkov. Undan je bil mende neki kmet iz Znotranjskiga pri

*) Znana je p. elegia pred nekoliko leti v svet poslana: „Svemu svetu sunce sije; — kod Balkana neima dana“ itd.

njem, in je lepe reči od njega slišal, s kterimi zdaj svoje srenjane podpihuje. Rekel mu je mende uni velikoustni lažnik, de je na Dunaji zvedel, de ni treba gruntni gosposki nič odkupila dajati, de je vse odpušeno; de so ga potlej močno prosili, naj nikar tega okoli ne trosi, kar je zvedil, sej bo njemu odpušeno, itd. In kaj taciga se velikrat sliši, ker kakor je znano, nekteri možje res na Dunaj hodijo, popraševati, ali bolje reči, zijale prodajat, sami sebe in svoje deželane sleparit, ker k cesarju oni ne pridejo, zakaj ondi bi resnico zvedili, ktera jim pa ne diši.

Kolikor se nam zdi, je le ena sama pot, po kteri bi se zamoglo temu razdraževanju konec storiti. Naj bi Njih veličanstvo cesar Franc Jožef res pustili nekaj kmetov pred se, de bi iz cesarjevih ust sami resnico slišali in pisano dobili, potlej bi verjeli. Te može bi mogli kmetje sami zmed sebe zvoliti, de bi take odbrali, na kterih resničnost se vsi zaneso, in ki vsi vedo, de s kmetam derže. To bi se lahko brez vsiga truda zgodilo, in koliko dobriga bi peršlo iz tega! Sej vender ni hujsiga, kakor nepokoj ubožiga kmeta, ki mu eden pravi: „plačaj!“ drugi pa: „nič nisi dolžan plačevati, vse je odpušeno.“ S tem lahkim pomočkam bi se vsa dežela upokojila, ker bi naravnost iz cesarjevih ust resnico slišala.

Drugači pa kmet nikoli ne bo verjel, de je to cesarjeva volja, za to ker on misli in za terdno verjame, de so postave popačene, prejden od cesarja do njega pridejo. Tega mu ne bo lahko kdo iz glave izbil. De je pa kmet zdaj tako nejeverin, de še resnice ne verjame, in nasprotva kjer le more, je lahko zapopasti, ako se pomisli, de se je popred velikrat ž njim od strani vikših velikrat prav nečloveško ravnalo. Ko bo spoznal, de se njemu od vikših spoštovanje ne odreče, kakor človeku in postenimu derzavinu, bo tudi on svojim prednikom spoštovanje ložej dajal, in ne le po zunajno in hinavsko, ampak iz serca. Ne moremo tukaj zamolčati, de eden zmed poglavitnih vzrokov, zakaj de kmet deželskim gospodam tako malo verjame in jih tako malo spoštuje, je ta, ker per njih vere ne najde. Dokler ne bodo veliki gospodje imeli vere, dotle ne bo kmet do njih imel praviga zaupanja. Poznamo gospoda uradnika, ki je pred malo časom po notranjskim po opravilih hodil; ko je odšel, ga je vse hvalilo. Zakaj? Zato ker je mož povolji božji, in tudi po človeški. Marsikteriga pa vse osorno gleda, ker ga hitro spoznajo, per čem de je.

— r. —

Austrijansko cesarstvo.

Krajska.

Več dunajskih prvih časopisih piše, da je na Koroškem pri Novem mestu! Sava! bregove prestopila in tako povodenj napravila, da so brodnarji z lastno nevarnostjo iz več hiš, ktere je voda od vsih strani zajela, ljudi rešila. — Zares velika je morala Sava biti, ki jo je čez Grintovce Korošcem v pogubo udarila.

Primorska.

Po najnovejših popisovanjih od leta 1850 ima Primorje razun Tersta v 29 mestih (5 v goriškem in 24 istrijanskem okrogu (7 predmestjih, 14 terjih in 929 vaseh, skupej 65,915 hiš in 431,545 prebivavcev (5326 več kakor v letu 1846), Terst z okolico ima 89,000 prebivavcev. — Živine imajo 7281 konj, 1890 oslov, 38,348 volov, 41,301 krav in 297,896 ovac.

Istrija.

Dolgo deževanje je vzrok, da je tudi nizke primorske kraje povodenj zadela, posebno pri Kopri, kjer sol pripravljajo, je mnogo škode

povodenj napravila. Ljudje tožijo, da sočivje, sadje in tert škodo terpe zavolj dolzega deževanja, gosence pokončujejo želiša. Nezdrav Jug vleče, da ljudje bolehaljo.

Koroško.

Slišimo, da tudi na Koroškem modri župani gledajo, šole zboljšati, in tam, kjer jih še ni, napraviti. Gospod župan Terdne vesi (Hördendorf) pod Celovcem u št. Jakopskej fari se na vso moč trudi in prizadeva, novo šolo na noge spraviti. Otrok je veliko i farmani so pripravljani, najbolj ko je mogoče, k tej imenitnej reči pripomagati. — Srenjski odbor Celovca je te dni 10,000 rajn. sr. dovoljil, i nekomu gospodu za vert ponudil, na katerem bi imelo novo Celovsko učilišče stati.

(Bčela.)

* Visoko ministerstvo uka je nektere začasne učenike na Dunaj povabilo, da bi se tamej u seminišču na skušnje za učitelje latinskih šol pripravljali, ter je vsakemu štipendium 200 gold. sr. ponudilo. Gosp. Anton Janežič se je zavolj tega te dni na Dunaj podal, in bode nekaj mescev tam ostal. Presviti gosp. naš knezoškof so milostljivo dovolili, da mesto Janežiča dva: bogoslovca, gosp. Ferčnik i gosp.: Zumper, u tukajšnih latinskih šolah slov: jezik učita. — To spet veselo pričā, da se vis: ministerstvo resnično prizadeva, skoraj slovenske profesorje dobiti.

(Bčela.)

* Na Bistrici pri Svečah so od tega časa, kar se je začelo u šoli zraven nemščine tudi slovenski učiti, otroci veliko veselje do šole dobili, se učijo pisati in brati, po slovensko in nemško, tudi lepo peti tako, da že u cerkvi pri sv. meši pojejo. Otroci in stariši so gmetni in veseli, in ne vejo, to novo napravo dosti pohvaliti.

Horvaška.

Opravništvo „Matice ilirske“ pozove vse pisavce da napišejo v narodnem jeziku „ljudsko dogodivščino jugoslavenskega naroda. Kdor bo to delo naj bolje dokončal, bo prejel darilo za 300 gold. v sr.

* Horvaški slikar, gospod Karas gre na povabilo Seraskiera Omer pašata v Travnik, kjer bo slavnega Seraskiera, njegovo ženo in otroka vpodobil.

Avstrijska.

Dr. Fischer, bivši deželni poglavar na Avstrijskem, je sledeči razglas izdal:

Zgornjo-Avstrijancem.

Iz daljine pošljem te verstice v Vašo deželo, se od Vas posloviti.

Še nikdar se nisim tako teško ločil, kakor sedaj, ker zapustil sim celo ljudstvo, ljudstvo, h kateremu sim bil o pomembosnej dobi poslan, s katerim sim bil skoz težavni dve leti njegovega in mojega življenja z nebrojnimi zvezami zjedinjen.

Kolikor dalji je čas, v katerem smo skupej živeli in kolikor več je vezi, ki so nas vezale, toliko težje mora tudi biti, se od njega odtergati, kar v polni moči čutim. Z Bogom!

Sprejeli ste me, ko sim mesca decembra 1848 k Vam prišel v veliki večini z zaupanjem, ker ste vedli, da tega potrebujem. Zaupanje ste mi ohranili, ker ste vidili, da odkritoserčno z Vami mislim. Bili so mesci, ko sim bil pri Vas, da sim se zamogel le na Vas zanesti, in pri tem se nisim motil. Zatoraj se Vam iz serca zahvalim.

V Terstu 8. maja 1851.

* „Nar. nov.“ pišejo: Kakor Dunajske novine govore, je gospod baron Franc Kulmer, državni minister zvoljen za podpredsednika državne svetovavstva.

Česka.

„Pražske nov.“ pišejo: Zavolj raznosti če-

skega jezike, ki lahko k zmotam peljejo, je bil gospod minister uka in bogočastja primoran, zavkazati komisijo sostaviti, ktere naloga je učeno terminologijo za šolske in učne knjige sostaviti. Komisija se bo v ti namen v Pragi sostavila.

Moravska.

Pri Olomucu se bo 30,000 vojakov zbralo; vojaške vaje bi se znale ondi 20. t. m. pričeti, h katerim bo tudi cesar prišel.

Ogerska.

Na Ogerskem je goveja kuga že skoraj popolnoma ponehala. Pisma iz Szereda pripovedujo, da je iz nova ondi hudo začela razsajati.

* Od leta 1849 se je čez 150,000 pušk, ktere so vstajnikom vzeli in dvakrat toliko samokresov za c. k. vojaštvo popravilo.

Sedmograško.

Sodniška vravnava za sedmograško kronovino se ima te dni razglasiti. Poprejšnji minister je v ti namen že 19. decembra pr. l. prednašanje imel, kar se je vendar zdaj še enkrat v pretres vzelo. Pri tem so bile velike težave. Pokazalo se je, da je sicer prebivavec naj več Romanov, da so pa narodnosti sila zmešane. Toraj se je moralo gledati, kako je treba sodnije omejiti, da bo naj bolj prav. Višje deželno sodništvo bo obstalo samo v Sibinju; deželne sodništva se bodo vstanovile v Sibinju, Kološu, Maros-Vasarhely-u, Karlsburgu in Desu. Razun tega bo 20 okrajnozbornih in 79 okrajnih sodnij.

Galicia.

Nedavno so iz nekega potoka blizo vesi Liskove u rusinskoj Galiciji kamenitno, 6 laktov dolgo soho (štatu) staroslavjanskega malika „Svätovida“ potegnuli. Ta soha ima 4 na 4 strane sveta obrnjene obraze, i na vsih 4 straneh je s mnogimi urezninami okrašena. Grof Potocki, kteremu tamej zemlja sliši, je ovi imenitni in čudni spomnik Krakovskemu vseučilišču daroval.

Tuje dežele.

Bosna.

Iz Hercegovine se piše, da je ondi kolera začela razsajati, in še neka druga neznana kužna bolezen, ki živino in ljudi napada.

Černagora.

Poslanci kersanskih prebivavcov na meji Hercegovine so se iz Cetinja spet na dom vernuli. Černogorsko starašinstvo jih je prijazno sprejelo, vender se ne zanese dovolj, da bi mu pomagali, akoravno so obljubili; to velja posebno od vojvoda v Grahovem.

Černogorci se pa med tem za vojsko pripravljajo. Pred nekerimi dnevi je več 100 štir- in osemlibernih krogel za topove skoz Kotor v Černogoro šlo, in sliši se, da bodo drugo vojskino pripravo iz Tersta dobili.

Francoska.

Na Francoskem so se razne politiške stranke zlo zmešale, tako, da Francozi sami obstanejo, da so pot zgubili, po kteri so hodili in da sami ne vedo, kam da bodo prišli. Legitimisti so se zoper podaljšanje predsedništva dvignuli in ne vedo, koga bi na mesto Napoleona volili.

Portugalska.

Iz Lizabone se piše 30. aprila. Oporto, bolj angleško, kakor portugalsko mesto, je razločno storilo. Saldanha je tedaj gospod. On je to postal s pomočjo puntarske stranke. To sicer ni njegova stranka, brez nje bi bil pa danes begun v Londonu ali Parizu. Kaj bo zdaj počel? On bi hotel znabiti še kraljici prizanesti, pa tega storiti, ne bo mogel. Puntarji ga naprej tirajo in pred kot ne, da bo

prisiljen kraljico odstaviti, da bo v imenu nje neodraslega sina vladal, se vé da le tako dolgo, dokler bo stranki dopadlo, ako bo pa hotel po svoji volji ravnati, se bo moral bojevati, in znabiti bo vidila začudjena Evropa zmagovavca mesta Oporto kmalo spet begati.

* Maršal Saldanha, zdajni diktator na Portugalskem, se je v Lizabon napotil. Klic: ura prenarredba! ga spremlja in kaže, kaj da je storil. Kmalo bo moral, ako se reči drugači ne obernejo ali demokrate sam vkozji rog ugnati ali pa vlado prekucnuti.

* Novice iz Lizabone poročijo, da je kralj višje poveljstvo, ker se je bal, da bi ga v poslopju ne zagrabili, družemu generalu izročil.

Rusovska.

Ruski car s carico pride 20. maja v Varšavo. Car se ima podati na gališko mejo, kjer bo imel pogovor z avstrijskim cesarjem. Ostal bo tudi nekaj časa v Loviškem taboru, kjer kakih 80,000 vojakov stoji. Da bi se pa on v London podal k obertnijski razstavi, kakor angleški časopisi pripovedujejo, je zlo negotovo. Gotovo je pa, da bo cela ruska armada še celo poletje na Poljskem ostala.

* „Sjevernaja Pčela“ naznani, da misli carsko društvo za kmetijstvo v Petrogradu poslanstvo o znanstvenih zadevah v Kamčatko poslati kakor tudi v druge vshodne primorske kraje Ruskega. Mladi Poljec, Czaptki, ud tega poslanstva se je zavezal v ta namen na leto 5000 rubljev podariti in sicer skoz celih pet let in pol.

Poljska.

Iz Poznanskega se piše v „Goniec“ 13. t. m. Pri včerajšem letnem zboru društva „Liga poljska“ je bil za predsednika Valentin Stefanski, za tajnika Jožef Bogdanski, za denarničarja Peter Zaczynski in za namestnike so bili zvoljeni L. Pawlowski, J. Jüngst in E. Maniewski.

Gerška.

Društvo stariastva v Athenu je blizo Auropoliza, 2 metra pod zemljo zadelo na ostanke starega poslopja. Menijo, da so se stari svetovavci Athena tukaj v skrivne seje zbirali. Razun drugih imenitnost so našli 50 starih napisov, potem 4 velike, prekucnjene stebre, prave izdelke umetnije. Društvo obžaljuje, da ni v stanu najdene starine preiskati, ker nad zemljo, pod ktero leže, so hiše postavljene, ki se morajo podreti in kupiti, kar pa društvena denarnica ne dopusti.

Predsednik ministerstva je kraljico prosil, da bi ga službe odvezala, kar mu je tudi dovolila, zavolj tega je minister pravosodja Pajkos začasno njegovo stopnjo prevzel.

Afrika.

Telegrafiško naznanilo naznani sledeče iz Aleksandrie od 9. t. m. Zmešnjave med Egipptom in turško vlado so že skoraj popolnoma poravnane. Turška vlada tirja, da se za vojake službeni čas odloči in egiptiška vojska na 18,000 vojakov poniža, da se vsim osebām, ki se pri javnih delih rabijo, plačilo da, tlaka pa še zanaprej dopusti. Ona potem hoče, da se osebni prepiri med rodovini Mehemed Ali-a končajo, ker se vsacemu udu dovoli, se naseliti, kjer mu je drago. Turko-egiptiška komisija se bo v Carigradu sostavila, te zadeve vravnati.

Ljubljanski novičar.

Včeraj so se začele v drugo v Ljubljani porotne sodbe. Pervi, ki stoji pred sodbo, Dolinar po imenu, je zatožen hudodelstva razbojstva. Zagovarja ga dr. Kavčić. Prič je čez 30 k obravnavi povabljenih.

LEPOZNANSKI LIST.

Bran in pogin Japodov.

Spisal Jan. T. d. a.

15. Metuljske žene.

Po mestu teče črna kri,
In groza smertna veje v ulci vsaki.
In sred Metula hram stoji svečani,
Ki zbira krog se truma brez orožja,
Deklice zale, v licah cvet mladosti
In resne matere z nedolžno deco.

Obda gromada sveti hram,
Odperti habi vabite v darsiče,
Ki njezna truma se zatvori terdno.
In šibka žena na žertvenik stopi,
Iz oka bliska pa ji moški ogenj,
Tak teče govor jej iz ust junaki:

„Rešenja bogi ne dadó,
Skopneta v boju je možakov truma,
Si družbe z njimi išejo ostali.
Le mé predane smo Rimljana sili,
Ak ljubši skrunjenje u tujih mestih,
Od smerti slavne nam je v domu starim.

Zdajavk vender med nami ni,
Ki moža smert bi preživele lahko,
Ki milo dete v sužnost bi rodile,
Ki ne sledile dragimu bi zvesto.
Enak je broj junakov in junakinj,
Ki služi solčno so skoz vekov sedem.

Podajmo dlan osodi zdaj!
Nikdar ne dolži nas zamude vražnik,
De strah pred njim nam vdihne serčnost samo.
Dekleta žarne! brez bojezni nujto!
Prižgavši bakle si pri ognju večnim,
Vtaknite berzno jih v gromado suho!

Začujejo dekllice glas.
Hrašine suhe žar se hipno prime,
Visoko šviga krog poslopja plamen
In liže razdeljivo steno svete.
Iz hrama ven doni slovesna pesem,
Blizeča Smert ne najde plašnih žertev.

V žarjavci hram popepeli,
Z bogovi devo, majko, milo deco.
Pa dalje ogenj po širjavi sega.

Cestopis.

(Dalje.)

„Ko stopim iz cerkve na cesto, vidim občo radost vse povsod. Vsi ki se srečajo, se pozdravljajo, objemajo, celovaje *) s radostnim; Christos voskrese i s odgovorom: Voistino voskrese! Bilo je mende ravno ob treh (v jutro), vse hiše so odperte, vse je bedelo, vsikam se u hiše ide, kder vsaciga sprimejo s velikonočnim pozdravom, okincane mize so polne vsih mogočih jedil, vsaciga k polni mizi pe-ljejo, ter se mu postreže pred vsemi drugimi jedmi s blagoslovljenim kruham i sirom.

Snidem se s prijateljem generalom od M. pred njegovim hramom, njegova družina (služabniki) ga sprime u predvežju (lopi, pri-kleti), gospod objeme i celuje vsakega bez razlike. Potem pristopi družina k nam, nas ob-jame i celuje ravno tako, ko bi dolgo ločeni s veseljem se sdaj sopet naišli.“

„Se le v svitu se vsak v pokoj poda. Ob jedenajstih idem velike parade gledat. Po pri-jaznem posredovanju se vetopim na vgoden prostor pri vratih zimske palače, odkoder sem vse lahko pregledal. Prijazno bilo je vreme, u neprezirni rajdi stoji krasna vojska (ar-mada). Nalpred pride veliki knez Mihael ska-koma jahaje, s tisučerim ura, pozdravljen. Čes kratko stopi car iz palače, pa ide pešice k vojski. S neizmerno radostnim uzklikom ga pozdravijo. Bil je v obleki donskih kozakov, ktera se njegovemu starinsko-krasnemu obličju kam bolj prileže od vsake novokrojne obleke. Stal je u srédišču pred vojskoj, kar iz vsa-kega polka stopi nekaj prostakov iz verste. Ti ga obstopijo. Car se približne vsakemu po-samesnemu s velikonočnim pozdravom, vsake-ga objeme i celuje.

*) Celovati, t. j. na čelo polubiti. Pri ruskih Slavonih je naimer obča navada na čelo se polubovati.

To je nekako vlastito častljiv pogled! Vsako leto današen dan se od prestarih časov po-navlja radost nad vstajenjem Gospodovim, čut-jednakosti pred Gospodom (Kristusom) pre-sine vse ljudstvo, vsi, visoko i nizko, se ob-jemajo ko bratje, celo on, ki vlada čes endel sveta, svetski glavar svoje cerkve, celuje naj nižjega izmed svojega ljudstva spoznaje s tem-jednost svoje vere, svoje ljubezni, svoje zve-stosti s ravno tem svojim ljudstvom!“

„27. aprila (po našem 9. majo se podam u družbi Dr. K., gospoda od A., gospoda V. od S. i kneza P. L. iz Petrograda na pot v Mo-skvo. Ker sim odločil noč na dan putovati, pri-demo 2. majo o poldan u starinsko carsko me-sto, ko je sonce naj lépsé sijalo. Ko se Pe-trograd za herbtom pustí, je pot jako zalosina skoro čes same luže i gojzde. Potem pridejo gore Valdajske, edine ki jih evropejska Ru-ska ima. Tam so krasni veseli kraji, bliže Mo-skve bolj pesatni.“

„30. aprila ob 11 pred poldne pridemo u staro mesto Toržok, ki zaleze toliko prostora ko Hamburg, ali broji lahkí 15000 ljudi, dok-ler Hamburg desetkrat toliko.“

„U gostivnici so nam postregli s izverstnimi pišćanci, ki po vsej Evropi slujejo! V Tor-žoku so sloveče tovarne, u kterih se iz pisa-nega sašana delajo čizme, črevle papuče, torbe i. t. d., ki se deloma tudi zlatom i srebrom izverstno vsivajo.“

„Tedna gospa ali deklinca s zlatošivanjem po navadi lahko na dan zasluži 1 rublobanko (26% kr. sreb.), po letu o dolžjih dnevih ako marljivo dela, tudi 2 rubli banko. Jedne take zlatovšivane čizme (rusko sapógi) stojé to-varnika na 3½ do 4 ruble banko. U teržnici jih prodava po 8—10 rubl banko. — Móžki delavci se pogodijo s tovarnikom, kronski kme-tovi sami ob svojem, grajšinski podložniki po svojem gospodu. Navadni delavci dobijo zra-ven živeža vsak dan po leti 50 kopek (kopé-ka—2½ vinara sreb.), po zimi 30 kopek go-tovih peněz, vendar tudi za vsako nedelo i svetek. Boljši delavci dobivajo tudi več.“

„Mesto Tver je na Volgi naj večji reki Ev-rope. Tver po velikem požaru 1763 z nova pozidano se med naj lépsa mesta v Ruskoj steje. Znamenita je v tem mestu tergovina. 4000 brodov vsako leto pripluje in odpluje. po Volgi. Kakor u vsakem ruskem mestu tudi tukaj mnoge cerkve, brezštevilne kuple i zvoni-ki že od daleč bleskétajo. Med lipami so krasna sprehajališća. Cerkve i hrami so žolto namazani, zato se to mesto od Rusov imenuje „žolti gorod“. 12000 burlakov (tako se ime-nujo, ki na Volgi ladje vlečejo) najde tukaj svoj zaslužek. Okol 4000 ljudi ima delo i kra-h v tovarnah, kterih je sdaj v tem mestu več ko 100.

„Občinska ustava kronskih kmetov se je v noveji dobi nekoliko preinacila. Občina naj nižjiga razreda je selo, drugega razreda sel-sko občestvo, tretjega razreda volost (vlast-oblast). Predstojnik vsakega sela je starosta. Njega izvolijo kmeti iz svoje sre-dine; pod njem i jemu v pomoč se desjat-ski, vsikdar od 10 gospodarov izvoljeni. Ti ostanejo po navadi 1 leto u službi, akoravno postava zapove vsak mesec nove izvoliti. U celo malih selih je večkrat samo en desjatski na čelu. Desjatski nimajo nikakošne plače, sta-roste pač po številu duš do 175 rubl banko. Tu i tam je že od nekaj iz več sel se na-pravljala jedna združena občina (selsko obč-estvo); sdaj je to sploh ukazano; selsko obč-estvo je perva stopnja nad posamesnimi obč-inami ali seli. Predstojnik selskega občestva je po navadi bil naj stareji selski starosta (starsina), sdaj pa ga vsi gospodari vseh sel izvolijo tako, da po 10 hiš izvoli 2 go-spodaru, ti potem izvolijo starsino. On sdaj ima 3—4000 rubl banko letne plače. Toliko sel, da se 5—600 gospodarov šteje, se sdaj sdrzuje u jedno selsko občestvo. Selsko obč-estvo izbira sdaj novake, ki so se pred po-občem popisovanja (na tisuče) odločevali in izbirali.

Druga stopnja med posamesnimi občami ali zapopadek več selskih občestev je volost (ko pri nas okrožna vlada). Nje predstojnik je golova (glava). Tudi tega izvolijo kme-tovi na tri leta. Okrožni predstojnik more svoje mnenje gledé volitve pismeno izreči, poglavar jo potérdi. — Do tod je narodna vstava. Kar

je dalje, razdelitva v okroge, deželske gu-bernije, ministerstvo državni imanj, vse te razdelitve so politiške, državne.“ —
(Dalje sledi.)

Rodoljubi.

Igra v treh djanjih iz českega.

(Dalje.)

Osemnajsti nastop

(brez kozákov).

Berl. (vzame ta dva cekina) No vidíte, kar smo mu dali, — desetkrat je plačal, in jaz bi mu bil to iz serca rad zastónj podelil (dal).

Mikl. Jez ravno tako mislim, da dobro, kar se vojaku o vojski stori, se naj obilniše po-verne.

Ranj. To imáte práv.
Mikl. No, mili moj sin pojdi, pojdi, naj te na tvoj očetov dom peljem.

Dorot. Pojdi, brate, jaz te popeljem.

Ranj. (vstano).
Berl. (je zlata pregledoval) Vervico knjemu, Terezka, kaj dobro bi se nosil na vratu.

Ter. (vesela) Oh očka!
Berl. Ná ga (ji da enega).
Ter. (mu roko peljubi) O kako krásen; jaz vže dávno nisim nobénega vidila.

Berl. In drugi —
Marj. Meni ga daj, ga bom v skrinjo spravi-la.

Fant. Mèni, mèni (roke molijo)
Berl. Dorotea dobi (ga ji da).
Dor. Stokrat vam Bog plati.
Mikl. Svak, ti pa vender danes vse raz-daš!

Berl. In ko bi več imél, vse razdám. Niso li zopet naši zmagali? ne ženó li neprijatelja neprenéhoma od naših gránic? nismo li mi osvobodjeni?

Mikl. Rés je tó! Zdaj spet smemo brez strahú živeti, in Boga zahvalimo, da so se naši tako dobro deržali, in da nam niso ne-prijatla sem spustili.

Berl. Jaz sem vam to vedno pravil, da imajte zaup v Boga, našega cara in naše vo-jake, da se ta bart dobro izide. In da bi nam imél kdáj v našo milo domovino priti, tega ni-sem nigdar verjel. Na slovensko ne sme ne-prijatelj.

Vsi. Na Slovénsko ne sme! na Slovénsko ne sme! (odidejo).

Tretje djanje.

Izba.

Pervi nastop.

Dragotin, Franc.

Dr. Kaj misliš, France, pójdiva midva tudi na vojsko!

Fr. Haha, midva na vojsko? naju bi tam pohodili. Dá, ko bi bila večí, potem bi to moglo biti; vojaški stan je mèní všèč. Le pre-misli, kako daleč vojak pride, kaj vse vidi, kaj vse skúsi —

Dr. To verjámem; potem vé povedati, kakó je kaj po svétu. — Pojdi, dajva se zapisati!

Fr. Nimam mere, ali bobnarji so tudi májhní.

Dr. Bobnarji? Kdo bi boben nòsil. Ali po-vej mi, France, ne vés — li, kaj da oče védno na vertu delajo?

Fr. Sékajo drevesa in óder delajo.

Dr. Mordá bode spét kaka slavnost, kot vláni; vés kako smo se mórali o godu našega blagorodniga gospoda preobleči in plesati?

Fr. Zelo verjetno! pojdi k očiku, oni nama to povedo. Ako kaj bo, mórava midva o tem tudi vediti, zakaj midva sva vže za to zur-jena.

Dr. Se ve! Pojdi. (hoče iti.)
(Dalje sledi.)

Ces. kralj. loterija.

Naslednje številke so vzdignjene bile:

V Terstu 10. velikiga Travna:

73. 46. 11. 57. 60.

V Gradcu 14. velikiga Travna:

21. 25. 67. 9. 56.

Na Dunaju 10. velikiga Travna:

16. 17. 50. 38. 65.

Prihodno srečkanje bo v Terstu 21. in 31. vel. Travna, v Gradcu in Dunaju pa 24. vel. Travna in 7. Rožnika.

denarnicah, katere bo denarstvena deželna komisija v ta namen odločila.

Zraven tega se ne bodo več pri nobeni denarnici tripercentni navkazi središnje denarnice izdajali, kar se je do zdaj godilo po razpisu 16. junija pr., l. naj pridejo v denarnico kakor plačilo ali na poti zamenjave, ker se morajo državni središnji denarniči poslati, kjer bodo sožgani.

Od c. k. davkiniga vodstva za krajsko kronovino.

Ljubljana 14. maja 1851.

Loger s. r.

Št. 395. **Oznanilo** (90.) c 2

s katerim se prekliche dne 25. oktobra 1837 izdani zavkaz čez uredsko ravnanje pri mutengah (prošnjah za predpravico, si o svojem času lego jamskega odmerka vzeti) kadar se je zamudilo položenje jamskih odmerkov napovedati.

Da se doslej zapazene neprilicnosti odstranijo, ki izvirajo iz zavkaza dne 25. oktobra 1837 (danega, čez uredsko ravnanje pri mutengah, najde ministerstvo zemljodelstva in rudarstva za dobro, oduzeti moč temu predpisu, po katerem je za zamujeno napovedanje lege ali položnja jamskih odmerkov kazeno pet in po deset goldinarjev ustanovljena in se je mutenga še le tikrat iz uredske dolžnosti izbrisala, če zamudni mutnik še po preteku štirih tednov po tem, ko mu je drugi nalog kazni v roke dan bil, sodnijskega naročila spolnil ni; — in zavkaže se oblastnijam, ki rudarjenje dovoljujejo, na tanjko po predpisu patenta od 21. julja 1819) ravnati s pristavkam:

1. da sme rudarjenje dovoljujoča oblastnija tudi dalje obrok za položnje jamskih odmerkov podeljevati, ako terdni uzroki, ki jih vdeležnici razložijo, in zaznamvani zadržki, ki se imajo na tanjko pretehtati, podaljšanje obroka opravičujejo.

2. Če pa mutnik v podeljenem obroku lege ali položnja jamskih odmerkov ne napove, in tudi za novo podaljšanje obroka ne prosi, se ima mutenga brez vsega drugega uredoma izbrisati, mutniku le to naznaniti in taista se ima, če pozneje mutnik zopet prošnjo vloži, le za novo mutengo čislati in mutni list čez njo izdati.

V moč stopi ti predpis 1. junija tekočega leta.

Kar se pri okoljsinah, ker § 2 do zdaj izdanih mutnih listov deloma s tem dvignjeni predpis zapopade, po ukazu rudarijskega glavarstva v Celjovcu od 28. marca t. l. št. 635, posebno posestnikom mutnih rudarij v ti namen naznani, da bodo zamogli svoje mutne pravice varovati.

Od c. k. rudarskiga komisarijata

Ljubljana 25. aprila 1851.

Ratz

c. k. rudarski komisar.

Št. 886. **Proglas.** (86.) c 3

C. k. okrajno sodništvo v Teržicu s tem naznani:

Da je v eksekutivni reči gospoda Jerneja Mali-a iz Teržica, po gospodu dr. Napretu, zoper Jakoba Sorčana iz spodnjih Dupelj zavolj dolžnih 659 gold. 41 kr. in 209 gold. c. s. c. kakor se je iz sodniškiga obravnanja 14. avgusta 1849 pokazalo, dovolilo v eksekutivno prodajo posestva poslednjiga, ki je bilo po zapisniku od 14. decembra 1850, št. 1248 od sodništva na 490 gold. cenjeno. Obstoja a) iz tretjiga dela zemljiša ki je podverženo grajšini v Predvoru pod urb. št. 296, cenjeno na 350 gold., b) iz kajže, v gruntnih bukvah krajskiga mesta pod r. št. 5 zapisane cenjene 80 gold., c) iz njiv, v gruntnih bukvah cerkveniga posestva Sent Vida in Martina v spodnjih Duplah pod urb. št. 11, 15 in 17 zapisanih, cenjenih na 60 gold. potem družiga imetja, v vrednosti 46 gold. 30 kr. Drazba bo 30. maja, 30. junija in 30. julija, vsak dan dopoldne od 9 do 12 na mestu posestva s pristavkam, da se posestva pri prvi in drugi dražbi ne bodo pod cenitno ceno prodale, kar bi se le pri tretji dražbi zgodilo.

Cenitni zapisnik, izpis iz gruntnih bukev in dražbeni pogoji se zamorejo vsak dan med vradnimi urami pri tukajšni vradni pregledati.

C. k. okrajno sodništvo v Teržicu 31. aprila 1851.

Aichelburg s. r.
okrajni sodnik.

Št. 1922.

Razglas.

(85.) c 3

Jakob Žabec sin Jerneja Žabec-a iz Studenca, je v tožbi zoper neznane dediče (verbe) al pravne naslednike Lorenca Smerdela iz Studenca in scer 9. Aprila 1851 pod št. 1922 c. k. senožeško sodnijo prosil, de naj razsodi, de je vlastnik zemlje v Studencu ktera je v zemljiških (gruntnih) bukvah bivše senožeške grajšine, pod Urb. št. 357/3 zapisana in de ima pravico sledeče zastarane dolge in neveljavne pisma iz gruntnih bukev izbrisati namreč:

1. Dolžno pismo 4. septembra 1817 intab. v prid Antona Urbas-a za 138 gold. 5 kr.

2. Pismo Jožefa Devjak-a od 15. januarja 1803 intab. za dolg 500 gold. kteri je bil Dr. Rus-u 14. aprila dan 1806 cediran.

3. Dolžno pismo Matijata Dolenc-a od 19. februarja 1807, intab. za 1200 gold.

4. Dolžno pismo 22. januarja 1809, intab. v korist Martina Gril-a iz Orhka.

5. Dolg 1200 gold., intab. z dolžnim pismam 17. januarja 1810 za Antona Mahorčič-a.

6. Najemni spis 15. oktobra 1810, narejen z Andrejem Doles-am zastran najemsine 1396 gold.

7. Dolg 99 gold. 8³/₄ kr., intab. s pismam 4. marca 1811 za Antona Klančič-ja.

8. Dolžno pismo Jerneja Ferjančič-a, intab. za 117 gold. 49 kr. in

9. Pogodbo storjeno 26. dan aprila 1805 z Antonam Pregel-nam in Andrejam Vizjakam iz Oul zavolj dolga 641 gold.

Imenovana tožba se bo 15. dan julija 1851 ob 9. uri dopoldne pri podpisani sodnji ustmeno obravnavala.

Kar se dedičam (verbam) al pravnim naslednikom Lorenca Smerdela in intabuliranim zaupnikom, ki so te sodnji tudi neznani, s pristavkam na znanje da: de je ta sodnja za nje in za njih stroške zagovornika, namreč Jerneja Smerdela iz Studenca kuratorja izvoljila, in de naj sami k dnevu pridejo al pooblastenca pošlejo, ali pa kuratorja njih pravne pomočke na znanje dajo, če ne se bo ta pravda, ako ne bodo to storili, s kuratorjem obravnavala, in dokončala.

C. k. sodnja v Senožečah 9. aprila 1851.

C. k. okrajni sodnik

Jenko.

Št. 1547. **Oznanilo.** (99.) c 1

Pri tej poštni vradni je stanovitna stopnja diurnista z dnevno plačo za 45 kr. za oddati.

Kdor za to stopnjo poprosi, ima skazati, da zna lepo pisati, da je dobrija zadržanija in daje zmožen za rabo pri tej poštni vradni in se v 10 dneh oglasiti.

C. k. poštvo vodstvo

Ljubljana 17. maja 1851.

Hofmann s. r.

Št. 1516. **Oznanilo.** (98.) c 1

Ko je obćenje skoz Zidani most v Zagreb toliko spet vstanovljeno, da se zamore Male-pošta po tej cesti spet voziti, se je toraj vsakdanja Male-pošta od današnega dne skoz Zidani most v Zagreb spet vstanovila in ob enim so se 10. t. m. št. 1428 naznanjene začasne vravnave ustavile.

Kar se s tem sploh naznani.

C. k. poštvo vodstvo.

Ljubljana 17. maja 1851.

Hofmann s. r.

Št. 1382. **Oznanilo** (91.) c 2

Visoko c. k. ministerstvo kupčije in obertnije je sklenilo v vožnim redu vozovlakov

a) pri odidu iz Dunaja v Prago, Draždane in nazaj

b) pri odhodu iz Dunaja v Oderberg in nazaj

c) pri odhodu iz Dunaja v Pešt

d) pri odhodu iz Dunaja v Ljubljano premembo storiti, da bo od ene strani mogoče, vozovlak od kraja do kraja v nepretergano zvezo pripraviti in tako hitrost pospešiti; od druge strani pa, ker bodo poštni vozovlaki na Dunaj že zgodaj prišli, dospelo dopisave koj izročiti, in poslednjic, vozovlake severne in jugoizhodne kakor tudi južne železnice zvezati, da se bodo zamogle dopisave, prišle po severni in jugovshodni železnici, naglo proti jugu poslati.

Te nove vravnave bodo 15. maja t. l. v moč stopile.

Po novi vožni vredbi bodo dopisave iz severnih in jugovshodnih krajev mnogo hitreje v južne kraje dospelo, poštni vozovlak bo pa, kakor sedaj v petih zvečer v Ljubljano prišel, po tem se bo tudi berzovožna pošta kakor do zdaj ob 6 zvečer v Terst napotila.

Kar se s tem po odločbi visociga c. k. višjiga vodstva za obćenje od 3. t. m. št. 5016/C sploh naznani.

C. k. poštvo vodstvo.

Ljubljana 7. maja 1851

Hofmann, s. r.

Št. 1409. **Oznanilo.** (87.) c 3

Pri tem c. k. poštnim vodstvu je stopnja poštniga aspiranta spraznjena, za ktero se konkurs s pristavkam razpiše, da morajo prosivci za to svoje dobro osvedočene prošnje naj dalj do konca maja t. l. pri tukajšni vradni vložiti.

Po odločbah predpisa glede pogojev za vstop v državno poštvo službo se mora v prošnjah dokazati:

a) Dopolnjeno 18 leto;

b) Dobro zdravje;

c) npravno zadržanje;

d) Znanost domačiga in tudi drugih jezikov, kdor jih zna;

e) tudi absolutorij z dobrim vspeham dovršenih rednih predmetov zgornjiga gimnazia v domači državi ali pa realne šole; zraven se opomne, da so na enaki stopji tudi učilnice vojske akademie v Neustadtu inženirske akademie na Dunaju, učilnica kadetov v Tulnu in Olumucu, potem mornarska in kujčijska in navtiška šola v Terstu.

C. k. poštvo vodstvo

Ljubljana 8. maja 1851.

Hofmann, s. r.

Št. 669. **Oznanilo.** (88.) c 3

S koncam septembra t. l. se bo spraznjena stopnja poštniga ekspedinta v Senožeču postavila.

Ta poštna ekspedicija se ima pečati s preskerbovanjem pisemskih in vožnopoštnih pošilitev in poštno pošilitev od poštniga kundukterja berzovožne in Male pošte prejemati in jim jih izročevati na obe strani.

S to poštno ekspedicijo, ki se bo podelila po službeni pogodbi, je za preskerbovanje poštnih opravkov in za vradne potrebe 130 goldinarjev v srebru odločenih, poštni ekspedint je pa zavezan ali v gotovini ali v blagi kavcijo za 200 gold. vložiti, kakor tudi potrebno primerno stanico za poštno ekspedicijo preskerbeti.

Prošivci za to stopnjo se toraj povabijo, svoje prošnje s tem, da skažejo starost, npravno zadržanje, potrebno zmožnost, potem pripravno, na državni cesti ležečo izbo z drugim posestvom vred, do 15. junija t. l. pri podpisanim c. k. vodstvu se pismeno oglasiti.

C. k. poštvo vodstvo

Ljubljana 8. maja 1851.

Hofmann s. r.

(91.) c 2

Pri bukvarju gospodu Jurju Lerherju se dobi

naslovni list in abecedni zapopadek (v slovenskem in nemškem jeziku) k deželnemu zakoniku za krajsko kronovino tečaja 1849, in tudi tečaja 1850

Cena: Vsaka polja, ki ima osem tiskanih strani, velja 1 krajc. srebra.
Ljubljana 16. maja 1851.

Dnarna cena 19. Vel. travna 1851.

	V dnarju
Cesarskih cekinov agio (od 100 gold.)	30 gld.
Srebra	25